

Motion till riksdagen

1989/90:Ub102

av Berit Oscarsson m.fl. (s)

med anledning av prop. 1989/90:90 om forskning

Inom universitetet i Linköping har utarbetats ett förslag till samlat forskningsprogram för folkbildning. Detta förslag har tillmätts hög prioritet av universitetets styrelse.

Det fria och frivilliga folkbildningsarbetet har en betydande omfattning i vårt land. Varje år genomförs drygt 300 000 studiecirklar och kulturgrupper med tillsammans närmare tre miljoner deltagare. För studieförbundens kulturarrangemang uppgår de årliga publiksiffrorna till i runda tal tio miljoner. Till detta kommer en rik och skiftande flora av utbildnings- och kulturaktiviteter, som inte redovisas i dessa siffror. Verksamheten har en praktiskt taget total geografisk täckning.

Mot denna bakgrund måste det anses vara en allvarlig brist att folkbildningsverksamheten i så ringa utsträckning gjorts till föremål för forskning och dokumentation. De hittills mycket begränsade forskningsinsatser som genomförts på detta område har varit disparata, mer eller mindre spontant initierade, och räcker inte till för att ge en mera fullständig bild av verksamhetens innehållsmässiga struktur, inriktning och effekter. Med tanke på att samhället varje år anslår avsevärda belopp som stöd till denna verksamhet, framstår behovet av en mera systematisk forskningsinsats som synnerligen angeläget.

Ett starkt skäl för att satsa på en systematisk vetenskaplig genomlysning av folkbildningsverksamheten är, enligt vår mening, de i vissa avseenden genomgripande förändringar som präglar våra dagars samhälle. Folkbildningsarbetets historiska roll – som instrument i folkrörelsernas ideella strävanden, för att bredda och fördjupa demokratin och skapa förutsättningar för breda medborgargrupper kulturdelaktighet – är allmänt känd och erkänd. I dag och av allt att döma också i framtiden ställs folkbildningsorganisationerna inför problem och uppgifter som i många avseenden skiljer sig från de tidigare, mera traditionella. Metoder och arbetsformer måste omprövas och förnyas. I detta läge blir folkbildningsorganisationernas behov av fördjupad kunskap om den egna verksamheten, om samhället och människans livssituation viktigare än någonsin tidigare.

Till bilden av det moderna samhället hör också vårt lands allt starkare beroende av omvärlden. Det är en process som påverkar samhället och medborgarna på många olika sätt – genom näringslivets internationalisering, genom strukturförändringar i det internationella handelsutbytet, genom för-

ändringar i de politiska konstellationerna i världen, genom en växande migration och genom kulturella och sociala impulser och ett friare utbyte av kunskaper och kultur. Folkbildningsorganisationerna ställs i det perspektivet inför nya krävande uppgifter. Det måste bli deras uppgift att stimulera intresset för det nya värdefulla som den ökande internationaliseringen för med sig, men samtidigt skapa en kritiskt prövande inställning till strömningar, som strider mot våra demokratiska grundprinciper och kan äventyra landets nationella integritet. Det kräver bl.a. forskning och jämförande studier om utbildning, folkbildning och folklig kultur i andra länder.

Mot bakgrunden av dessa exempel på problem och på behov av förnyelse och utveckling på folkbildningsområdet anser vi det ytterst angeläget att resurser ställs till förfogande för en mera samlad forskningsinsats för folkbildning och folkligt kulturarbete.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av resurser till en samlad forskningsinsats för folkbildning och folkligt kulturarbete.

Stockholm den 15 mars 1990

Berit Oscarsson (s)

Sylvia Pettersson (s)

Nils Nordh (s)